

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษารั้ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อศึกษาผลกระทบจากการปิดด่านชายแดนไทย-พม่า ทางด้านการค้าและด้านต้นทุนการขนส่งสินค้า โดยการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล แล้วทำการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องในกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม โดยใช้แบบสอบถามแยกเป็น 3 ส่วน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์

แบบสอบถามส่วนที่ 1 เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ สอบถามเกี่ยวกับข้อมูล สถิติ การส่งออก นำเข้า สินค้า ผ่านด่านชายแดน ประเภทสินค้าที่มีการส่งออก นำเข้า การผ่านพิธีการทางศุลกากร ในการส่งออก/นำเข้าสินค้าช่วงการปกติและช่วงที่มีการปิดด่าน และข้อคิดเห็นในการแก้ปัญหาของภาครัฐ

แบบสอบถามส่วนที่ 2 เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาคเอกชน สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทางการค้า การลงทุน ในเขตพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และข้อคิดเห็นในการแก้ปัญหาของภาคเอกชน

แบบสอบถามส่วนที่ 3 ผู้ประกอบการค้าส่งออกนำเข้าสินค้า และกลุ่มผู้ประกอบการค้าอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ ปริมาณการส่งออก/นำเข้าสินค้า เส้นทาง/ต้นทุนในการส่งออก นำเข้าสินค้า ในช่วงที่มีการปิดด่าน รวมทั้งผลกระทบที่ได้รับและการปรับตัว

รูปที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาคเอกชน และผู้ประกอบการค้าในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาจากประชากร 3 กลุ่ม รวม 26 คน ดังนี้

7.3.1 เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ

- ด้านบุคลากรอำเภอแม่สอด 1 คน
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก 1 คน
- สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง 1 คน

7.3.2 เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาคเอกชน

- หอการค้าจังหวัดตาก 1 คน
- สภาอุตสาหกรรมจังหวัดตาก 1 คน

7.3.3 ผู้ประกอบการค้าส่งออก/นำเข้าในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม

- ผู้ส่งออกสินค้าประเภทน้ำมันเชื้อเพลิง 1 คน
- ผู้ส่งออกสินค้าประเภทรถยนต์เก่าใช้แล้ว 1 คน
- ผู้ส่งออกสินค้าประเภทจักรยานยนต์และอะไหล่ 1 คน
- ผู้ส่งออกสินค้าประเภทผ้าฝ้าย ผ้าทอ 1 คน
- ผู้ส่งออกสินค้าประเภทปูนซีเมนต์/วัสดุก่อสร้าง 1 คน
- ผู้ส่งออกสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้า 1 คน

กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค

- ผู้ส่งออกสินค้าประเภทน้ำมันพืช 1 คน
- ผู้ส่งออกสินค้าประเภทผงชูรส 1 คน
- ผู้ส่งออกสินค้าประเภทกาแฟสำเร็จรูป 1 คน

กลุ่มผู้นำเข้าสินค้า

- ผู้นำเข้า/ผู้ขายสินค้าประเภทเฟอร์นิเจอร์และสิ่งประดิษฐ์ที่ทำด้วยไม้ 2 คน
- ผู้นำเข้าสินค้าประเภทโค-กระบือ/สินค้าเกษตร รวม 2 คน

กลุ่มผู้ประกอบการค้าอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- ร้านขายของที่ระลึก/ขายเครื่องประดับ 2 คน
- รถสองแถวรับจ้างสายแม่สอด-ริมเมย 2 คน
- ธุรกิจให้บริการส่งออก/นำเข้า 2 ราย
- คลังสินค้าชั่วคราว (ท่าข้าม) 2 ราย

3.3 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

3.3.1 ข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ ผลงานการวิจัย รายงานการประชุม สรุปรงานสัมมนา วารสาร สิ่งพิมพ์ ข่าวสารจากสื่อมวลชนทุกสาขา

3.3.2 การสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาใช้วิธีสัมภาษณ์บุคคลจากอาชีพต่างๆ ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ในพื้นที่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งผู้ให้ความสนใจศึกษาและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการส่งออก นำเข้าสินค้าผ่านชายแดนไทย-พม่า โดยเลือกจากประชากร 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ข้าราชการ/นักวิชาการ/เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ อาทิ ด้านศุลกากรอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก ด้านตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดตาก

กลุ่มที่ 2 นักวิชาการ/เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาคเอกชน อาทิ สภาอุตสาหกรรมจังหวัดตาก หอการค้าจังหวัดตาก

กลุ่มที่ 3 ผู้ประกอบการค้าในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม สินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าเกษตร และผู้ประกอบการค้าอื่นๆ ที่ได้รับผลกระทบจากการปิดด่าน เช่น ร้านค้าขายของที่ระลึก รถสองแถวรับจ้างสายแม่สอดริมเมย

3.4 วิธีการศึกษา / วิธีวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการวิจัยดังนี้

3.4.1 รวบรวมข้อมูลและศึกษาข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสาร รายงานทางวิชาการ หนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ ที่อยู่ในรูปของเอกสาร (documentary data) รวมทั้งข้อมูลสถิติต่างๆ จากเว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การทบทวนผลงานวิจัย (literature review) จากแหล่งที่สำคัญ อาทิ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์ ห้องสมุดคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ด้านศุลกากร อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก หอการค้าจังหวัดตาก และสภาอุตสาหกรรมจังหวัดตาก

3.4.2 ออกสำรวจภาคสนาม นัดหมาย และทำการสัมภาษณ์บุคคลในกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ทั้ง 3 กลุ่มข้างต้น โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) กำหนดกรอบแนวคิดหรือประเด็นในการสัมภาษณ์จากการประมวลความคิด ข้อมูล เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แบบสัมภาษณ์แยกเป็น 3 ส่วน ตามกลุ่มตัวอย่าง ทำการรวบรวมข้อมูลด้วยการบันทึกเทป และจดบันทึกคำให้สัมภาษณ์ในประเด็นที่สำคัญ ดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูลที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

3.4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล จะใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร (documentary analysis) โดยอาศัยข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากแหล่งต่างๆ และข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่างมาใช้ประกอบกัน วิเคราะห์ข้อมูล เรียบเรียงและนำเสนอด้วยสถิติเชิงพรรณนา (descriptive analysis)